

Signature of Invigilators

Roll No.

- 1.....
2.....

SOCIOLOGY

(In figures as in Admit Card)

- Paper III Roll No.

D-0902

Name of Areas/Section (if any)

Time Allowed : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 200]

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll number in the space provided on the top of this page.
 2. Write name of your Elective/Section if any.
 3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
 4. Read instructions given inside carefully.
 5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
 6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
 7. Use of calculator or any other Electronics Devices are prohibited.
 8. There is no negative marking.
 9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

FOR OFFICE USE ONLY
Marks Obtained

Total Marks Obtained.....
Signature of the co-ordinator.....
(Evaluation)

SOCIOLOGY

સમાજશાસ્ત્ર

PAPER-III

પ્રેશનપત્ર-III

Note :— This paper has two parts A and B. All questions are compulsory.
નોંધ :— આ પ્રેશનપત્રના બે વિભાગ છે (અ અને બ). બધા પ્રેશનો ફરજાત છે.

Part A

વિભાગ અ

Note :— This part has ten short essay type questions of 16 marks each to be answered in about 300 words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં કુલ દસ પ્રેશનો ટુંકા નિબંધ સ્વરૂપના છે. તે પૈકી પ્રત્યેક પ્રેશનના 16 ગુણ છે. પ્રત્યેક પ્રેશનનો જવાબ લગભગ 300 શબ્દોમાં આપવાનો છે.

1. Write a note on Berger and Luckmann's ideas on social construction of reality.
વાસ્તવિકતાનું સામાજિક અર્થધટન કરવા અંગેના બર્ગર અને લુકમેનના વિચારો ઉપર એક નોંધ લખો.

Or

અથવા

Explain the main features of ethnomet hodology.

એથનોમેથડોલોજીના મુખ્ય લક્ષણો સમજાવો.

Socio.—III

5

P.T.O.

2. Comment on Althusser's views on dominant mode of production.

ઉત્પાદનની વર્ચસ્વ ધરાવતી શૈક્ષિકી (dominant mode of production) અંગે આલ્થુસરના વિચારો ઉપર ટિપ્પણી કરો.

Or

અથવા

Explain Habermass's concept of 'emancipation'.

હાબરમાસના ઉદ્વિકરણ (emancipation) ની વિભાવના સમજવો.

Socio.—III

3. How does Gidden's view the relationship between 'agency' and 'structure'?
‘એજન્સી’ અને ‘સંરચના’ વચ્ચેના સંબંધો અંગે ગિડ્દનના વિચારો શું છે?

Or

અધવા

Briefly explain Derrida's contribution to post-structuralism.
અનુસંરચનાવાદમાં દરિદાના પ્રદાનને સંકિપ્તમાં સમજાવો.

4. Write a note on the position of dalits in Gujarat.

ગુજરાતમાં દલિતોની દશા અંગે એક નોંધ લખો.

Or

અથવા

What are the main social problems that tribals in Gujarat face ?

ગુજરાતના આદિવાસીઓ કઈ મુખ્ય સામાજિક સમસ્યાઓ અનુભવે છે ?

Socio.—III

13

P.T.O.

5. How does L. Dumont view hierarchy in Indian Society ?
એલ. ડુમોન્ટ કઈ રીતે ભારતીય સમાજના કોટિકમને જુએ છે ?

Or

અથવા

Comment on B.R. Ambedkar's views on Hindu Society.
બી.આર. આંબેડકરના હિન્દુ સમાજ અંગેના વિચારો પર ટિપ્પણી લખો.

6. Write a note on the consequences of female foeticide.

સ્ત્રીભૂણહત્યાના પરિણામો ઉપર એક નોંધ લખો.

Or

અથવા

Is increase in divorce rates a consequence of family disharmony ? Explain.

શું છુટાછેડાની વધતી જતી દર કૌદુર્બિક વિસંવાદિતાનું કારણ છે ? સમજાવો.

Socio.—III

19

P.T.O.

7. The urban elites need slums for their existence. Comment.
શહેરી ભદ્રવ્યક્તિઓ પોતાના અસ્તીત્વ માટે જુપદપદ્ધીઓ જરૂરી ગણે છે. ટિપ્પણી કરો.

Or

અથવા

Is environment pollution a necessary consequence of development ? Discuss.
જીએ પર્યાવરણનું પ્રદુષણ વિકાસનું એક જરૂરી પરિણામ છે ? ચર્ચા કરો.

8. How far is the nexus between politicians, bureaucrats and business responsible for increase in white-collar crimes ? Explain.

શ્વેત ગુનાઓની વૃદ્ધિમાં રાજકોરણીઓ, અમલદારો અને વેપાર વચ્ચેની સાંકાંડ કેટલી હુદ્દી જવાબદાર છે ? સમજવો.

Or

અથવા

Drug abuse is enhanced because of cultural practices. How far is this valid ?

સાંસ્કૃતિક રિતભાતોને લીધે માદક દ્રવ્યોનું સેવન વધ્યું છે. આ કેટલા અંશે સાચું છે ?

9. A secular society is the corner stone of Indian unity. Comment.
એક ધર્મનિરપેક્ષ સમાજ એ ભારતીય એકત્રાના પાયાનો પત્થર છે. ટિપ્પણી કરો.

Or

અથવા

Does modernisation mean giving up your traditional culture ?
શું પોતાની પરંપરાગત સંસ્કૃતિનો ત્યાગ કરવો એનો અર્થ આધુનિકરણ છે ?

10. Privatisation of education will lead to rapid spread of education. Do you agree ?

શું તમે સહમત થાવ છો કે, શિક્ષણનું ખાનગીકરણ શિક્ષણનો વ્યાપ વધારશે ?

Or

અથવા

Do you think that genetically modified crops (eg. B.T. cotton) will improve the living standards of the peasantry ?

શું તમે એટું માનો છો કે, પ્રજાના સિદ્ધાંત વડે રૂપાંતરિત પાકો (દા.ત. બી.ટી. કપાસ) ખેડૂતોનું જીવન ધોરણ ઊચુ લાવશે ?

Part B
વિભાગ બી

Note :— This part has only one question of 40 marks to be answered in about 800 words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં ફક્ત એક પ્રશ્ન છે તેના કુલ ૪૦ ગુજરાતી વર્ણના રીતે જવાબ લગાભગ ૮૦૦ શાબ્�ોમાં આપો.

11. Discuss in detail the importance of peasant studies in understanding rural society.

ગ્રામીણ સમાજને સમજવામાં કૂષ્ઠક અભ્યાસોના મહત્વની સંવિસ્તર ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Discuss the changes in industry and labour after economic liberalisation.

આર્થિક ઉદારીકરણ પદ્ધતિ ઉદ્ઘોગ અને શ્રમ ક્ષેત્રે આવેલાં પરિવર્તનોની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Critically comment whether globalisation and sustainable development go together.

વૈશ્વિકરણ અને સ્વયંસંચાલિત (sustainable) વિકાસ સહગામી હોય છે કે કેમ તેની ટિકાત્મક આલોચના કરો.

Or

અથવા

Is the sex-ratio of the population of India a problem for social development ? Discuss.

શું ભારતમાં વસ્તીનું લૈંગિક પ્રમાણ (sex-ratio) સામાજિક વિકાસ માટેની એક સમસ્યા છે ? ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Discuss whether technological changes have empowered women.

શું પ્રાધોગિક પરિવર્તનને લીધે મહિલાઓનું સંશોદકરણ થયું છે ? ચર્ચા.

